

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **S. S.**, v řízení zastoupeného opatrovníkem: Organizace pro pomoc uprchlíkům, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2007, čj. OAM-10-659/LE-C09-C09-2007, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 4. 2008, čj. 2 Az 82/2007 - 18,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 4. 2008, čj. 2 Az 82/2007 - 18, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 12. 2007, čj. OAM-10-659/LE-C09-C09-2007, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který usnesením ze dne 2. 4. 2008, čj. 2 Az 82/2007 - 18, postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Praze.

Žalovaný (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností. Dovolal se stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Stěžovatel namítl, že městský soud porušil právní zásadu rozhodování podle platné a účinné právní normy. Zákon č. 325/1999 Sb. se nejmenuje zákon o mezinárodní ochraně, jak nesprávně uvedl městský soud. Novela zákona o azylu zákonem č. 379/2007 Sb. nenabyla účinnosti dne 5. 12. 2007, jak nesprávně uvedl městský soud v odůvodnění napadeného usnesení, ale až dnem řádného vyhlášení, tj. dne 21. 12. 2007 (čl. XIV zákona č. 379/2007 Sb.). Městský soud dále nerespektoval přechodné ustanovení zákona č. 379/2007 Sb., podle něhož řízení, která nebyla pravomocně skončena do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona (čl. IV zákona

č. 379/2007 Sb.). Městský soud v posuzované věci nedostal své povinnosti ověřit si prostorovou, osobní a časovou působnost (účinnost) aplikované normy a dostal se rovněž do rozporu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu, konkrétně s právním názorem vyjádřeným v usnesení rozšířeného senátu ze dne 10. 10. 2007, čj. Nad 13/2007 - 39.

Podle stěžovatele měl městský soud postupovat podle zákona o azylu ve znění účinném před dnem 21. 12. 2007, kdy byla místní příslušnost tímto speciálním zákonem ve vztahu k s. ř. s. určena tak, že k řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu. Žalobce se v den podání žaloby (dne 19. 12. 2007) nacházel v přijímacím středisku pro žadatele o azyl tranzitního prostoru mezinárodního letiště Praha-Ruzyně, místní příslušnost Městského soudu v Praze je tak podle stěžovatele nezpochybnitelná.

Přesah vlastních zájmů ve smyslu § 104a zákona o azylu spatřuje stěžovatel v tom, že se jedná o zásadní pochybení městského soudu, a dále v tom, že městský soud rozhodl v rozporu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil, a to ani prostřednictvím opatrovníka, který mu byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 5. 8. 2008, čj. 2 Az 82/2007 - 40, ustanoven podle § 29 odst. 3 o. s. ř.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že kasační stížnost stěžovatele svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, a je tedy přijatelná (§ 104a s. ř. s.).

Poté Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost je důvodná.

Podle § 7 odst. 2 s. ř. s., nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Zvláštním zákonem relevantním v posuzovaném případě je zákon o azylu. Podle § 32 odst. 4 zákona o azylu, ve znění účinném od 1. 1. 2003 do 20. 12. 2007, je k řízení o žalobě místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu. Ustanovením čl. III bodu 30. zákona č. 379/2007 Sb. byla do § 32 na konec odstavce 4 doplněna věta druhá, podle níž je k řízení o žalobě podané žadatelem o udělení mezinárodní ochrany (žalobcem), který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště (§ 73), místně příslušný Krajský soud v Praze. Podle čl. XIV zákona č. 379/2007 Sb. nabývá tento zákon – s výjimkou několika ustanovení, která nejsou pro posuzovaný případ relevantní - účinnosti dnem vyhlášení. Podle přechodného ustanovení citovaného zákona obsaženého v čl. IV se řízení, která nebyla pravomocně skončena do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud dal stěžovateli za pravdu, že zákon č. 325/1999 Sb. se nejmenuje zákon o mezinárodní ochraně, jak nesprávně uvedl městský soud v odůvodnění napadeného usnesení. Zákonem č. 165/2006 Sb. sice byl mj. novelizován zákon o azylu tak, že institut azylu byl nahrazen obsahově obdobným institutem mezinárodní ochrany (v souvislosti s transpozicí směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat

státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany), nicméně ke změně dosavadního názvu zákona o azylu touto novelou nedošlo. Zákon č. 325/1999 Sb. se proto i po uvedené novelizaci (i jakýchkoli novelizacích pozdějších) nazývá zákon o azylu.

Nejvyšší správní soud přitakal stěžovateli i v tom, že zákon č. 379/2007 Sb., kterým byl novelizován zákon o azylu, nenabyl účinnosti dne 5. 12. 2007, jak nesprávně uvedl městský soud v odůvodnění napadeného usnesení. Jak již bylo uvedeno shora, podle čl. XIV zákona č. 379/2007 Sb. nabývá tento zákon – s výjimkou několika ustanovení, která nejsou pro posuzovaný případ relevantní - účinnosti dnem vyhlášení. Podle § 3 odst. 1 až 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů, nabývají právní předpisy platnosti dnem jejich vyhlášení ve Sbírce zákonů. Dnem vyhlášení právního předpisu je den rozeslání příslušné částky Sbírky zákonů, uvedený v jejím záhlaví. Pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení. Ze záhlaví příslušné částky Sbírky zákonů bylo zjištěno, že byla rozeslána dne 21. 12. 2007. Z uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že zákon č. 379/2007 Sb. – s výjimkou několika ustanovení, která nejsou pro posuzovaný případ relevantní – nabyl účinnosti dnem 21. 12. 2007. Datum 5. 12. 2007, které jako datum účinnosti předmětného zákona uvedl v napadeném rozhodnutí městský soud, pak odpovídá datu schválení tohoto zákona, které však nemá na jeho účinnost žádný vliv.

Městský soud tedy pochybil, označil-li v odůvodnění napadeného usnesení zákon č. 325/1999 Sb. jako zákon o mezinárodní ochraně a uvedl-li, že zákon č. 379/2007 Sb., kterým byl novelizován zákon o azylu, nabyl účinnosti dne 5. 12. 2007. Tato pochybení, byť představují nesprávnosti napadeného usnesení, nemohou vést bez dalšího k jeho nezákonnosti.

Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli i v závěru, že městský soud nerespektoval přechodné ustanovení zákona č. 379/2007 Sb. Podle čl. IV zákona č. 379/2007 Sb. se řízení, která nebyla pravomocně skončena do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Ze spisů vyplývá, že žalobce podal žalobu u Městského soudu v Praze osobně dne 19. 12. 2007. Tímto dnem bylo v souladu s § 32 s. ř. s. zahájeno soudní řízení, které nebylo dosud skončeno. Z uvedeného vyplývá, že městský soud měl v posuzované věci postupovat podle zákona o azylu, ve znění účinném do dne 20. 12. 2007. Posledně uvedený zákon přitom obsahoval v § 32 odst. 4 zvláštní úpravu (*lex specialis*) ve vztahu k obecně stanovené místní příslušnosti v s. ř. s. (*lex generalis*), a to, že k řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu. Vzhledem k tomu, že žalobce byl v den podání žaloby hlášen k pobytu v přijímacím středisku pro žadatele o azyl tranzitního prostoru mezinárodního letiště Praha-Ruzyně, byl k řízení o jeho žalobě místně příslušný Městský soud v Praze.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že v usnesení ze dne 10. 10. 2007, čj. Nad 13/2007 - 39, č. 1458/2008 Sb., jehož se dovolal stěžovatel v kasační stížnosti, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyslovil, že pro určení místní příslušnosti soudu ve správním soudnictví jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení; i ve správním soudnictví se tedy zásadně uplatní obecná procesní zásada *perpetuatio fori*.

Městský soud pochybil, pokud v kasační stížnosti napadeném usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu postupoval podle zákona o azylu ve znění zákona č. 379/2007 Sb., aniž respektoval příslušné přechodné ustanovení. Městský soud tedy nesprávně posoudil právní otázku [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], což způsobilo nezákonnost jeho usnesení o postoupení věci.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto napadené rozhodnutí městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm bude městský soud postupovat vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne městský soud v rozhodnutí o věci samé (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2008

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu